

[Landbrugsministeren.]

i de forskellige Forslag, men om helt anderledes mægtige Beløb, som vi efter min Opfattelse ikke vilde have Midler til at skaffe til Veje. Nej, Krisen i Landbruget er en *Rentabilitetskris*e. Uanset, hvor store og hvor smaa Gældsforpligtelserne er i det enkelte Landbrug, er det samme Tilfældet overalt: Rentabiliteten er forringet, Forrentningsevnen er i dette Øjeblik praktisk talt Nul, enten den paagældende ejer sin Ejendom helt, eller han har laant de Penge, der staar i den; det er i denne Forbindelse ligegyldigt. Forrentningsevnen er omkring Nulpunktet; der er ingen, der kan sige med Sikkerhed, om den er over eller under. Det vil sige, at det driftsmæssige Resultat paa Grund af de særlige Forhold er bragt saaledes ned, at der maa blive en Krisetilstand. Selv om nu Staten var i Stand til og villig til at udbetale Landmændene alle de yderste Prioriteter eller havde Villie og Magt til ved et almindeligt Paabud at slette disse yderste Prioriteter, var Krisen alligevel fuldt ud til Stede, og den havde sin Aarsag lige saa sikkert og fast. Der var slet ikke rørt ved Krisens Aarsag ved en saadan Foranstaltning.

Dernæst har de, som hævder, at Krisen skyldes Vanskeligheder ved Afsætning i Udlandet, ganske sikkert heller ikke Ret. Navnlig er det slet ikke, som man har villet gøre gældende, den tyske Told, som har forarsaget den Krise, der her er Tale om. Jeg tror at turde sige, at saadanne Udtalelser vidner om en overfladisk Bedømmelse af Krisetilstanden. Vi har i de to Kriseaar, vi har haft, afsat langt større Kvanta af Landbrugsfødevarer til Udlandet end nogen Sinde tidligere. Selvfølgelig har vi haft Vanskeligheder paa vore udenlandske Markeder; det har vi altid haft, saa længe jeg kan huske. Hvad det tyske Marked angaar, havde vi før Krigen visse Foranstaltninger, der sandelig ikke var os gunstige. Men den Omstændighed, at vi har kunnet øge vore Eksportkvanta saa mægtigt, som sket er, og kunnet afsætte dem i Udlandet, berettiger dog ikke til, at man kan sige, at der har været særlige Vanskeligheder vedrørende Afsætningen i Udlandet.

Nej, Krisens sande Aarsag ligger i dels forbigaaende Omstændigheder — tør jeg dog haabe —, navnlig Mund- og Klovesygens Opræden og de frygtelige Eftervirkninger, den har haft, og saa i det højst beklagelige Uheld, at der er kommet to meget daarlige Høstaar her i Krisetiden. Men ved Siden af disse forbigaaende Forhold ligger Krisens Aarsag især i det store Misforhold, der

er kommet mellem Landbrugets opnaaelige Indtægter og dets uundgaaelige Udgifter. Det ligger deri, at medens Landbrugets Indtægter fuldkommen automatisk bestemmes af Priserne paa det aabne Verdensmarked, foregaar Produktionen af de Varer, der skal sælges, under et Prisniveau og et Produktionsomkostningsniveau, som ligger over det, der findes i andre Lande, og et Niveau for Udgifterne, der endnu i alt for høj Grad er præget af Prisniveauet fra den lave Papirkrones Dage. Medens Landbrugets Indtægter omgaaende, rent automatisk fra Uge til Uge er nedsat i Forhold til Kronestigningen, er Udgifterne ikke fulgt med. Det er ganske selvfølgelig — der er slet ikke noget at falde i Forbavselse over —, at et saadant Misforhold mellem Udgifter og Indtægter er fuldkommen ødelæggende for Rentabiliteten. Og jeg tør forsikre ærede Medlemmer, der her taler om Landbrugskrisen, at vi kommer ikke ud over denne, før vi bringer vore Erhvervsforhold i den Orden herhjemme, at der er den gamle, naturlige Ligevægtstilstand, som vi havde før Krigen, mellem de forskellige Erhvervs Prissættelser, mellem de forskellige Erhvervs Produktionsomkostninger. Hvis vi ikke faar den Ligevægtstilstand bragt til Veje, kan vi gøre, hvad vi vil, saa kommer vi dog ikke ud over Landbrugskrisen.

Alt dette har jeg mere udførligt omtalt i en Tale, som jeg for nylig holdt paa det sjællandske Delegeretmøde. Det er mig en stor Glæde at erfare, at de ærede Ordførere har gjort sig den Ulejlighed at læse denne Tale, og jeg skal derfor heller ikke beslaglægge Tingets Tid med at gentage den, saa meget mere som ærede Medlemmer har givet Udtryk for, at de er kede af at høre mig gentage denne samme Tale, hver Gang jeg tager Ordet. Nu maa jeg sige til de ærede Medlemmer, der bebrejder mig dette, at det forekommer mig, at jeg ogsaa enkelte Gange har hørt dem sige omtrent detsamme, som de før sagde her fra Talerstolen under deres Ordførerskab, men for øvrigt, jeg bebrejder dem ikke dette. Naar jeg tager Ordet, gør jeg det ikke for at sige noget nyt, som man aldrig har hørt før, eller noget, som maaske kunde adspredde, fordi det er noget nyt; naar jeg tager Ordet, saa er det ikke for, hver Gang jeg aabner Munden, at komme med nye Anskuelser og Meninger, men jeg bestræber mig for at sige det, som jeg for det første mener er rigtigt, og dernæst det, som jeg mener, vor Tid, vi alle sammen, trænger til at lægge Mærke til. Og hvad enten det nu tiltaler de Herrer eller ikke, saa vil jeg tage mig den Frihed at fortsætte